

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția Penală

Decizia nr. 397/A/2019

Ședința publică din data de 10 decembrie 2019

Asupra apelului de față;

În baza actelor și lucrărilor din dosar constată următoarele:

Prin sentința penală nr. 101/F din 20 mai 2019 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I penală, în temeiul art. 17 alin. (2) raportat la art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen. a fost achitat inculpatul A. pentru complicitate la infracțiunea de delapidare în forma participației improprii, prevăzută de art. 48 alin. (1) C. pen. raportat la art. 295 alin. (1) C. pen. cu referire la art. 309 C. pen., art. 308 alin. (1) și (2) C. pen. și cu aplicarea art. 52 alin. (3) C. pen. și art. 5 C. pen.

S-a luat act că persoana vătămată Liga Profesionistă de Fotbal nu s-a constituit parte civilă în cauză.

În temeiul art. 274 alin. (1) și (3) C. proc. pen., cheltuielile judiciare au rămas în sarcina statului.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că prin rechizitoriul nr. x/2016 din 16 mai 2017, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus, în temeiul art. 327 lit. a) C. proc. pen., trimiterea în judecată, în stare de libertate a inculpatului A. (avocat în cadrul Baroului București), sub acuzația săvârșirii infracțiunii de complicitate la delapidare în forma participației improprii, prevăzută de art. 48 alin. (1) C. pen. raportat la art. 295 alin. (1) C. pen. raportat la art. 309 C. pen., cu aplicarea art. 308 alin. (1), (2) C. pen., art. 52 alin. (3) C. pen., art. 35 alin. (1) C. pen. și art. 5 alin. (1) C. pen., în sarcina inculpatului reținându-se că, în cursul anului 2011, a acordat sprijin de natură să întărească rezoluția infracțională a numitului B., președinte al persoanei vătămate Liga Profesionistă de Fotbal, de a determina Adunarea Generală a acestei asociații să aprobe plata către S.C. C. S.R.L., cu titlu de "comision", a sumei de 12.102.648 RON, aferentă unor servicii neprestate în realitate, de către această societate cu privire la intermedierea încheierii de către persoana vătămată a contractului de cesiune nr. x/28.06.2011 cu S.C. D. S.R.L.. Sprijinul acordat numitului B. s-a materializat în redactarea și semnarea împreună cu acesta a unui înscris care să susțină legalitatea plății de către Liga Profesionistă de Fotbal a acestor servicii de intermediere către S.C. C. S.R.L., respectiv procesul-verbal de ședință al Adunării Generale a Ligii Profesioniste de Fotbal din 21.06.2011 în care a menționat, în mod nereal, că acest for a aprobat apelarea la intermediari în vederea atragerii unei oferte pentru achiziționarea pachetelor nr. 3, 4, 5, 6, 7 și 9 privind drepturile de televizare ale meciurilor de fotbal din Liga I din sezoanele competiționale 2011/2012, 2012/2013 și 2013/2014, la un preț minim de 45.000.000 euro plus TVA.

În cursul urmăririi penale au fost administrate următoarele mijloace de probă: rechizitoriul nr. x/2012 din 07.11.2014 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București; sentința nr. 1568/F/23.06.2016 a Tribunalului București; declarațiile inculpatului; declarațiile martorilor E., F., G., H., I., J., K., L., M., procese-verbale de transcriere a dezbaterilor din ședințele Adunării generale a Ligii Profesioniste de Fotbal din 21.06.2011, 27.06.2011; declarațiile martorilor N., O., P. și Q.; statutul LPF; procura nr. x/17.06.2011; contract de mandat nr. x/27.06.2011; raport de activitate al S.C. C. S.R.L. în legătură cu procura nr. x din 17.06.2011; contractul de cesiune dintre Liga Profesionistă de Fotbal și S.C. D. S.A. numărul 2980 din 28.06.2011; facturile nr. x/08.08.2011, nr. y/24.05.2012 și nr. x/15.05.2013 și ordinele de plată ale acestora.

Prin încheierea din 20 iulie 2017 pronunțată în dosarul nr. x/2017, definitivă prin încheierea penală nr. 1012 din 06 noiembrie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a dispus începerea judecății, fiind constată legalitatea actelor de urmărire penală, a probelor administrate în faza de urmărire penală și a rechizitoriului nr. x al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

S-a mai reținut că prin rechizitoriul nr. x/2012 din 07.11.2014 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București s-a dispus trimiterea în judecată, printre alții, a inculpatului B. pentru săvârșirea infracțiunilor de: delapidare, prevăzută de art. 295 alin. (1) C. pen. raportat la art. 309 C. pen. cu aplicarea art. 308 alin. (1) și (2) C. pen., art. 52 alin. (3) C. pen., art. 35 alin. (1) C. pen. și art. 5 alin. (1) C. pen. și evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 35 alin. (1) C. pen. și art. 5 alin. (1) C. pen., ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) C. pen., faptele constând în esență, că în perioada 2011 - 2013, în calitate de președinte al Ligii Profesioniste de Fotbal, cu ajutorul substanțial al inculpatului R. - administratorul inițial al S.C. C. S.R.L., cu intenție, a determinat membrii Ligii

Profesioniste de Fotbal să aprobe acordarea/plata unui comision în valoare de 12.102.648 RON (aproximativ 2.800.000 euro) în favoarea S.C. C. S.R.L. - cu titlu de contravaloare a unor servicii de intermediere aparent prestate de S.C. C. S.R.L. în beneficiul acestui for sportiv, servicii care, în realitate, nu s-au efectuat vreodată. Sumele de bani astfel încasate de S.C. C. S.R.L. de la Liga Profesionistă de Fotbal au fost transferate în mod repetat în conturile mai multor societăți comerciale cu comportament de tip fantomă - în final, fiind retrase în totalitate în numerar și restituite reprezentanților societății (inculpații R. și S.).

Prin sentința penală nr. 1568 din 23 iunie 2016, pronunțată de Tribunalul București, secția I penală, s-a dispus condamnarea inculpatului B. la o pedeapsă rezultantă de 7 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor de delapidare cu consecințe deosebit de grave în formă continuată și de evaziune fiscală, prevăzute de art. 215¹ alin. (1) și (2) C. pen. (1969), art. 31 alin. (2) C. pen. (1969) cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. (1969) și art. 5 C. pen., respectiv de art. 9 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 5 C. pen.

Prin decizia penală nr. 1515 din 13 noiembrie 2018 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I penală, printre altele, a fost admis apelul declarat de inculpatul B., a fost desființată, în parte, sentința penală apelată și, în rejudecare, în temeiul art. 396 alin. (5) C. proc. pen. în referire la art. 17 alin. (2) C. proc. pen. raportat la art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen. a fost achitat inculpatul B. pentru săvârșirea infracțiunii de participație improprie la delapidare cu consecințe deosebit de grave și în formă continuată (în forma instigării), prevăzută de art. 31 alin. (2) C. pen. (1969) raportat la art. 215¹ alin. (1) și (2) C. pen. (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. (1969) și art. 5 C. pen., întrucât fapta nu există.

Același inculpat a fost achitat pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 5 C. pen., în baza dispozițiilor art. 16 lit. b) teza a II-a C. proc. pen.

Având în vedere soluția definitivă de achitare a inculpatului B., instanța de fond a apreciat că nu există nici complicitate la infracțiunea de delapidare cu consecințe deosebit de grave în forma participației improprie, prevăzută de art. 48 alin. (1) C. pen. raportat la art. 295 alin. (1) C. pen. cu referire la art. 309 C. pen., cu aplicarea art. 308 alin. (1), (2) C. pen., art. 52 alin. (3) C. pen., art. 35 alin. (1) C. pen. și art. 5 alin. (1) C. pen., pentru care inculpatul A. a fost trimis în judecată, întrucât dacă nu există fapta autorului, nu există nici actul de complicitate.

Împotriva acestei sentințe, în termen legal, a declarat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, solicitându-se admiterea căii de atac, desființarea hotărârii atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel București, întrucât achitarea inculpatului A., pe temeiul inexistenței faptei, este nelegală și netemeinică, nefiind fundamentată pe probele administrate în faza de urmărire penală și cea a cercetării judecătorești, iar o soluție de achitare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen. dispusă într-o cauză penală nu poate avea autoritate de lucru judecat în acest dosar.

Examinând sentința apelată, în raport de criticile formulate, de actele și lucrările dosarului, dar și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept, conform art. 417 alin. (1) și (2) C. proc. pen., și în limitele impuse de art. 418 și art. 419 C. proc. pen., Înalta Curte constată că apelul parchetului este nefondat pentru următoarele considerente:

În conținutul art. 48 C. pen. este definită noțiunea de complicitate ca fiind acea formă a participației penale în care o persoană, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, inclusiv prin promisiunea tănuirii lucrurilor provenite din săvârșirea faptei, chiar dacă, după săvârșirea faptei, promisiunea nu este îndeplinită sau de a favoriza pe făptuitor, promisiune făcută anterior începerii executării sau în timpul realizării acesteia. Cu alte cuvinte, complicele este acea persoană (participant secundar) care înlesnește, sprijină realizarea acțiunii tipice de către autor (participant principal), fiind inclus aici și instigatorul.

Pentru a exista complicitate este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: a) să se fi săvârșit de altcineva o infracțiune (în formă tipică sau tentantă atunci când tentativa este pedepsibilă); b) să existe o contribuție (materială sau psihică) din partea compliceului care a servit, folosit în orice mod la săvârșirea infracțiunii comise de altul; c) să existe o înțelegere (coeziune psihică) între autor și cel care ajută, ceea ce presupune ca cel din urmă să fi voit ca activitatea sa să contribuie la realizarea acțiunii autorului și să fi cunoscut ceea ce urmărea autorul acțiunii pe care el înțelege să o sprijine.

Pornind de la acest considerente de ordin teoretic în analiza criticilor Parchetului, se constată că în sarcina inculpatului A. s-a reținut comiterea faptei de complicitate la delapidare cu consecințe deosebit de grave, constând în aceea că, în cursul anului 2011, a acordat sprijin de natură să întărească rezoluția infracțională a numitului B., președinte al persoanei vătămate Liga Profesionistă de Fotbal, de a determina Adunarea Generală a acestei asociații să aprobe plata către S.C. C. S.R.L., cu titlu de "comision", a sumei de 12.102.648 RON aferentă unor servicii neprestate în realitate, de

către această societate cu privire la intermedierea încheierii de către persoana vătămată a contractului de cesiune nr. x/28.06.2011 cu S.C. D. S.R.L.. Sprijinul acordat numitului B. s-a materializat în redactarea și semnarea împreună cu acesta a unui înscris care să susțină legalitatea plății de către Liga Profesionistă de Fotbal a acestor servicii de intermediere către S.C. C. S.R.L., respectiv procesul-verbal de ședință al Adunării Generale a Ligii Profesioniste de Fotbal din 21.06.2011 în care a menționat, în mod nereal, că acest for a aprobat apelarea la intermediari în vederea atragerii unei oferte pentru achiziționarea pachetelor nr. 3, 4, 5, 6, 7 și 9 privind drepturile de televizare ale meciurilor de fotbal din Liga I din sezoanele competiționale 2011/2012, 2012/2013 și 2013/2014, la un preț minim de 45.000.000 euro plus TVA.

Or, din examinarea actelor și lucrărilor dosarului se constată că față de autorul infracțiunii de delapidare cu consecințe deosebit de grave (inculpatul B.) s-a dispus printr-o hotărâre definitivă (decizia penală nr. 1515 din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel București, secția I penală) o soluție de achitare, întrucât fapta nu există, reținându-se că nu există niciun temei legal pentru tragerea la răspundere penală a autorului.

În acest context, inexistența infracțiunii de delapidare cu consecințe deosebit de grave, în formă continuată, se răsfrânge nu numai asupra autorului (instigatorului), ci și în ceea ce îl privește pe complice, a cărui contribuție accesorie depinde de existența faptei pe care se presupune că a sprijinit-o, întrucât actele compicelui susțin o faptă comisă de către autor (instigator). Așa fiind, inexistența faptei conduce nu numai la achitarea autorului (instigatorului) în temeiul art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen. (așa cum s-a și stabilit, în mod definitiv față de inculpatul B. prin decizia penală nr. 1515 din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel București, secția I penală), dar și la achitarea pentru același temei a compicelui (inculpatul A.), având în vedere că pentru a exista complicitatea se presupune că autorul să fi săvârșit o infracțiune, ipoteză care nu se regăsește în cauză.

În procesul de deliberare, instanța trebuie să aprecieze mai întâi asupra chestiunilor de fapt care se referă la temeinicia acuzației aduse inculpatului și apoi asupra chestiunilor de drept care vizează condițiile de tragere la răspundere penală a inculpatului. Stabilirea cu precădere a situației de fapt asigură identificarea textelor legale incidente, întrucât ceea ce judecă și la ce se raportează instanța sunt faptele, iar nu dispozițiile legale. Așa cum s-a arătat în doctrină (Achitarea, condamnarea și absolvirea, în Pandectele Române, partea IV, anul 1925, p. 65-70), orice acțiune publică care se încheie printr-o condamnare trece, în ordine, prin trei faze: a faptelor, a calificării lor legale și a proporționalizării pedepsei. Achitarea, în schimb, se aplică adesea fără nicio discuție juridică. Ea oprește procesul în prima lui fază, a faptelor, și arată pur și simplu că împrejurarea reclamată nu există, sau dacă există, că inculpatul nu este autorul ei și că este străin de acest fapt.

Pe cale de consecință, critica parchetului privind lipsa unei analize de către instanța de fond a mijloacelor probatorii administrate care să susțină soluția de achitare a inculpatului nu poate fi primită și nu poate conduce la trimiterea cauzei spre rejudecare astfel cum s-a solicitat de către acuzare.

În ceea ce privește critica parchetului potrivit căreia, în mod greșit instanța de fond a reținut ca temei al achitării pentru inculpatul A., dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen., în condițiile în care a apreciat că soluția de achitare dispusă într-o altă cauză față de autor/instigator (inculpatul B.) are autoritate de lucru judecat, Înalta Curte o apreciază ca fiind neîntemeiată. Proba privind lipsa faptei autorului este suficientă pentru a conduce la achitarea tuturor celor acuzați de a fi participat la fapta respectivă, adică a compicelui, împrejurare în care, în mod corect, s-a dispus și față de inculpatul A. o soluție de achitare în temeiul art. 17 alin. (2) C. proc. pen. raportat la art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen., pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la delapidare în forma participației improprie prevăzută de art. 48 alin. (1) C. pen. raportat la art. 295 alin. (1) C. pen. cu referire la art. 309 C. pen., art. 308 alin. (1) și (2) C. pen. și cu aplicarea art. 52 alin. (3) C. pen. și art. 5 C. pen.

În acest sens, Înalta Curte apreciază că principiile generale aplicabile participației principale sunt, deopotrivă, aplicabile și participației secundare, întrucât acțiunile indirecte și mediate contribuie la realizarea infracțiunii, fac parte din antecedenta causală a acesteia, astfel că lipsa, inexistența acțiunii tipice a autorului/instigatorului nu poate avea ca rezultat decât inexistența actelor de înlesnire, ajutor în realizarea ei. Ca atare, proba privind lipsa faptei autorului este suficientă pentru a susține aprecierea lipsei faptei compicelui și a justifica o soluție de achitare a participantului secundar întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen.. Inexistența împrejurărilor faptice relevate de acuzare, stabilită în mod definitiv printr-o hotărâre judecătorească cu privire la autor, are aceleași consecințe juridice și asupra acțiunilor de ajutor, înlesnire date de presupusul complice la acțiunea tipică și, pe cale de consecință, justifică un raționament juridic similar în sensul că, dacă nu există un fapt penal, nu există nici complicitate la acesta.

Totodată, împrejurarea că instanța de fond a făcut referire la autoritatea de lucru judecat a hotărârii definitive de achitare a autorului infracțiunii de delapidare cu consecințe deosebit de grave, nu justifică schimbarea temeiului juridic al soluției

de achitare a inculpatului A., astfel cum a solicitat parchetul pentru considerentele enunțate în cele ce preced.

Ca urmare, constatând legală și temeinică hotărârea primei instanțe, în temeiul art. 421 pct. 1 lit. b) C. proc. pen., Înalta Curte va respinge, ca nefondat, apelul declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție împotriva sentinței penale nr. 101/F din 20 mai 2019 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I penală, privind pe inculpatul A., și, în baza art. 275 alin. (3) C. proc. pen., cheltuielile judiciare ocazionate cu soluționarea apelului declarat de parchet vor rămâne în sarcina statului, onorariul apărătorului desemnat din oficiu pentru intimatul inculpat A., în sumă de 217 RON, urmând a fi plătit din fondul Ministerului Justiției.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge, ca nefondat, apelul declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție împotriva sentinței penale nr. 101/F din 20 mai 2019 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I penală, privind pe inculpatul A..

Cheltuielile judiciare ocazionate cu soluționarea apelului declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție rămân în sarcina statului.

Onorariul apărătorului desemnat din oficiu pentru intimatul inculpat A., în sumă de 217 RON, se va plăti din fondul Ministerului Justiției.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 10 decembrie 2019.